Dzisiejszy wygląd Czeremchy jest w dużej mierze efektem rozwoju kolei. Powstająca od końca XIX w. stacja przyciągała nowych mieszkańców, a wraz z nimi pojawiały się kolejne domy, budynki gospodarcze i obiekty kolejowe. Charakterystyczną część zabudowy stanowiły domy kolejarskie – drewniane i murowane budynki wznoszone dla pracowników kolei.

I i II Wojna Światowa odcisnęły w zabudowie głębokie piętno. Wycofujące się wojska niemieckie zniszczyły budynki kolejowe i mieszkalne. Powojenna odbudowa trwała przez wiele lat i prowadzona była stopniowo. W pierwszych latach warunki były skromne- przykładowo zanim powstała nowa szkoła, lekcje odbywały się w prywatnych domach i prowizorycznym baraku ustawionym na miejscu zniszczonego budynku.

Na wygląd i codzienne funkcjonowanie Czeremchy wpływało również jej podmokłe położenie. Po roztopach i ulewach tworzyły się rozlewiska i błotniste drogi. Woda często zalewała piwnice. Z czasem teren miejscowości osuszono, zmieniając jej krajobraz.

Zachowane fotografie pozwalają dziś odtworzyć dawny krajobraz miejscowości. Dlatego zdjęcia na planszach ułożono zgodnie z ich położeniem w przestrzeni, aby ułatwić odnalezienie znanych miejsc by zobaczyć, jak zmieniały się na przestrzeni lat.

The present-day appearance of Czeremcha is mostly the result of the development of the railway. The railway station, established from the late 19th century, attracted new inhabitants. Additional houses, outbuildings, and railway facilities came with them. A characteristic feature of the settlement consisted of railway workers' houses. They were wooden and brick buildings built for railway employees.

The First and Second World Wars left a deep mark on the local buildings as the retreating German army destroyed railway and residential buildings. The post-war reconstruction lasted many years and was carried out gradually. In the first years, living conditions were modest – for example, before a new school was built, classes took place in private homes and in a makeshift barrack constructed on the site of the destroyed building.

The appearance and everyday life of Czeremcha were also affected by its wet location. Snowmelt and heavy rainfall often caused flooded areas and muddy roads. Basements were often flooded by water. Over time, the area of the town was drained which changed its landscape.

The photographs that survived to this day allow us today to reconstruct the former landscape of Czeremcha. For this reason, the photographs on the display panels have been arranged according to their location in space, making it easier to identify familiar places and see how they have changed over the years.

Oddany do użytku 15 sierpnia 1962 roku budynek Robotniczego Klubu Kultury Związku Zawodowego Kolejarzy, znany jako Klub Kultury Kolejarz (Archiwum GOK Czeremcha)

The building was put into use on 15th August 1962. It was the location of Worker's Union Cultural Club, known as Kolejarz Cultural Club (Czeremcha Municipal Cultural Centre Archive)

Budynek Gminy, został wybudowany latach 70-tych XX w.
(Archiwum GOK Czeremcha)

The Municipal building was constructed in 1970s.
(Czeremcha Municipality Archive)

Współczesne zdjęcie Gminnego Ośrodka Kultury w Czeremsze (dawnego Klubu Kultury Kolejarz). Przebudowa nastąpiła na przełomie 2007-2008 roku.
(fot. Ewa Borkowska)

A contemporary picture of Municipal Culture Center in Czeremcha (former Kolejarz Culture Club) The reconstruction took place in 2007-2008.
(Author: Ewa Borkowska)

Współczesny budynek Gminy. Renowacja budynku odbyła się w latach 1998-1999
(fot. Ewa Borkowska)

The modern Municipal building. Its renovation was carried out in the years 1998 -1999
(Author: Ewa Borkowska)

ARCHITEKTURA
#ALBUMDLACZEREMCHY

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
MUZEUM HISTORII POLSKI
PATRIOTYZM JUTRA

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra"
Materiał dostępny na licencji: Creative Commons Uznanie Autorstwa 4.0 (CC BY 4.0).

Partnerzy:

Koło Gospodyń Wiejskich w Czeremsze
Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Czeremsze
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czeremsze
Stowarzyszenie Miłośników Kultury Ludowej
Gmina Czeremcha

Organizator:
Gminny Ośrodek Kultury w Czeremsze
czeremcha

Drewniany kościół katolicki wybudowany w 1933 roku, znajdował się przy ul. 1 Maja 78. Spłonął w 1942 roku. Nowy kościół odbudowano przy ul. 1 Maja 76 w kamienicy, która wcześniej funkcjonowała jako lokalny bar.
(Archiwum Gminy Czeremcha)

The wooden Catholic Church building erected in 1933. It was located at 78 1 Maja Street. Burned down in 1942. The new church was reconstructed at 76 1 Maja Street in a tenement house which had earlier been a local bar.
(Czeremcha Municipality Archive)

Plebania kościoła katolickiego przy ul. 1 Maja 78, który funkcjonował w 1933-1942 roku. Później budynek służył jako urząd celny, współcześnie pełni funkcje mieszkalną.
(Archiwum GOK Czeremcha)

The rectory of the Catholic Church at 78 1 Maja Street which was used in the years 1933-1942. Later the building served as customs house, nowadays it carries the function of a home.
(Czeremcha Municipal Cultural Centre Archive)

Nieistniejąca już dróżniczówka przy przejeździe w kierunku Siedlec (Archiwum GOK Czeremcha)

The no longer existing crossing guard at the railway crossing towards Siedlce
(Czeremcha Municipality Cultural Centre Archive)

Fragment Plebani stojącej przy pierwszym kościele katolickim przy ul. 1 Maja 78 (Archiwum GOK Czeremcha)

A fragment of the Rectory located next to the first Catholic Church building at 78 1 Maja Street. (Czeremcha Municipal Cultural Centre Archive)

Cerkiew prawosławna w Czeremsze przy ul. Szkolnej 15,w trakcie budowy. Budowę świątyni ukończono w 1989 roku. (Archiwum GOK Czeremcha)

Orthodox Church building in Czeremcha at 15 Szkolna Street, in course of construction. The building of the temple was completed in 1989. (Czeremcha Municipal Cultural Centre Archive)

ARCHITEKTURA

#ALBUMDLACZEREMCHY

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
MUZEUM HISTORII POLSKI
PATRIOTYZM JUTRA

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra"
Materiał dostępny na licencji: Creative Commons Uznanie Autorstwa 4.0 (CC BY 4.0).

Partnerzy:

Koło Gospodyń Wiejskich w Czeremsze
Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Czeremsze
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czeremsze
Stowarzyszenie Miłośników Kultury Ludowej
Gmina Czeremcha

Organizator:
Gminny Ośrodek Kultury w Czeremsze
czeremcha

W tle, za uczestnikami obchodów Święta 1 Maja, widoczny jest dom przy ul. Duboisa 17- tzw. Dom Nauczyciela.
To w nim odbywało się pierwsze powojenne nauczanie. (Archiwum GOK Czeremcha)

In the background, behind the participants of the 1st May celebrations, a house at 17 Dubois Street is visible - it was called The Teacher's House.
It was there, where after the war first schooling took place. (Czeremcha Municipal Cultural Centre Archive)

Zakład Doskonalenia Zawodowego w Czeremsze, wybudowany najprawdopodobniej w latach 60-tych XX w. Budynek na ten moment jest rozebrany, ale stał przy ul. Duboisa 13, gdzie współcześnie znajdują się przychodnia lekarska, PSZOK, Dzienny Dom Pomocy „Dobre Miejsce" oraz odział Poczty Polskiej. (Archiwum Gminy Czeremcha)

The Vocational Training Centre in Czeremcha most likely built in 1960s. At present the buliding is demolished but it used to be at 13 Dubois Street. Nowadays in this place there is PSZOK medical clinic, „Dobre Miejsce" (The Right Place) daycare centre and a post office. (Czeremcha Municipality Archive)

Nieistniejące już przedszkole, przy ul. Duboisa 15,
które powstało na początku lat 70-tych XX w.
Aktualnie jest tu skwer rekreacyjny.
(Archiwum Gminy Czeremcha)

The non-existent kindergarten building
at 15 Dubois Street, which was built in the early 1970s.
Nowadays a recreation ground is located there.
(Czeremcha Municipality Archive)

Budynek szkoły przy ul. Szkolnej 2. Budowę rozpoczęto w 1951 roku, a naukę w 1955 roku. Wcześniej funkcję szkoły pełniły baraki, które znajdowały się w okolicy, współczesnego sklepu Lewiatan przy ul. 1 Maja 80.
(Archiwum ZSP w Czeremsze)

The school building at 2 Szkolna Street. The construction began in 1951 and the teaching in 1955. Prior that, the barracks which had been located near present „Lewiatan" grocery shop at 80 1 Maja Street had served as a school.
(The Czeremcha School and Kindergarten Complex Archive)

ARCHITEKTURA

#ALBUMDLACZEREMCHY

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
MUZEUM HISTORII POLSKI
PATRIOTYZM JUTRA

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra"
Materiał dostępny na licencji: Creative Commons Uznanie Autorstwa 4.0 (CC BY 4.0).

Partnerzy:

Koło Gospodyń Wiejskich w Czeremsze
Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Czeremsze
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czeremsze
Stowarzyszenie Miłośników Kultury Ludowej
Gmina Czeremcha

Organizator:
Gminny Ośrodek Kultury w Czeremsze
czeremcha

W tle, za uczestnikami czynu społecznego przy budowie drogi, widoczny jest dom, przy ul. 1 Maja 87, w którym wówczas mieszkała dentystka dr Leźnicka. (Archiwum GOK Czeremcha)

In the distance, behind the men of social action doing a road buliding project a house at 87 1 Maja Street is visible. There, a dentist, Dr Leźnicka lived at the time. (Czeremcha Municipal Cultural Centre Archive)

Sklep „Powszechny". Jego pozostałości nadal stoją przy ul. 1 Maja 79a. W budynku mieściły się sklepy spożywcze, mięsne, nabiałowe, rybne, piekarnie, a także pasmanteria, sklepy odzieżowe, obuwnicze i z materiałami. (Archiwum Gminy Czeremcha)

The „Powszechny" shop (general shop). This partly demolished building is still standing at 79a 1 Maja Street. It housed groceries, butcher shops, fish shops, sewing and notions shops, clothes shops, shoe shops and fabric shops. (Czeremcha Municipality Archive)

Basen pożarowo-kąpielowy przy ul. Fabrycznej 9. W latach 70-tych był ulubionym miejscem kąpielowym mieszkańców. Oryginalna fotografia uległa zniszczeniu. Jej rekonstrukcję wykonano z wykorzystaniem sztucznej inteligencji. (Prywatne archiwum Pana Mirosława Daniluka)

The fire and bathing pool at 9 Fabryczna Street. In 70s it was the most favourable swimming place for the locals. The original photograph was damaged. Its reconstruction was created using artificial intelligence. (Mirosław Daniluk's private archive)

Na pierwszym planie widoczny jest czyn społeczny. W tle, przy ul. 1 Maja 94 widać murowany budynek, w którym mieścił się kiedyś tzw. „Sklep Stawiski". (Archiwum GOK Czeremcha)

In the foreground people performing social action. Behind them, a brick building which back then was a shop called „Stawiski shop" (named after the name of the neighboring village). (Czeremcha Municipal Cultural Centre Archive)

Restauracja „Przygraniczna" powstała najprawdopodobniej w latach 70-tych XX w., przy ul. 1 Maja 80. Współcześnie w tym budynku mieści się sklep „Lewiatan". Była popularnym miejscem spotkań i dobrze prosperowała do czasu przemian ustrojowych oraz związanych z nimi redukcjami zatrudnienia na kolei. Restauracja oferowała kolejarzom posiłki w ramach talonów obiadowych. (Archiwum Gminy Czeremcha)

„Przygraniczna" restaurant built most likely in 1970s, at 80 1Maja Street. Nowadays „Lewiatan" grocery shop is located here. The restaurant was a very popular meeting place and it prospered until the political changes resulting in staff reductions in the railway sector. The restaurant offered the railwaymen meals in the voucher system. (Czeremcha Municipality Archive)

ARCHITEKTURA
#ALBUMDLACZEREMCHY

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
MUZEUM HISTORII POLSKI
PATRIOTYZM JUTRA

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra"
Materiał dostępny na licencji: Creative Commons Uznanie Autorstwa 4.0 (CC BY 4.0).

Partnerzy:

Koło Gospodyń Wiejskich w Czeremsze
Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Czeremsze
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czeremsze
Stowarzyszenie Miłośników Kultury Ludowej
Gmina Czeremcha

Organizator:
Gminny Ośrodek Kultury w Czeremsze
czeremcha

Pierwotnie dom Naczelnika stacji przy ul. 1 Maja 89. W latach 1948-1998 mieściła się tu Kolejowa Przychodnia Lekarska.
Obecnie odrestaurowany budynek można oglądać w Bojarskim Gościńcu w Narewce. (Archiwum GOK Czeremcha)

The house at 89 1 Maja Street in which the station manager originally had his desk. In the years from 1948 to 1998 it hosted the Railway Medical Clinic.
Currently the building was restored and moved to Bojarski Gościniec hotel complex in Narewka. (Czeremcha Municipal Cultural Centre Archive)

Przejazd kolejowy z ręcznymi szlabanami. W tle dom dróżnika. Lata 70-te XX w. (Archiwum GOK Czeremcha)

The railway crossing with manually operated barriers. The house of the crossing guard in the background. 1970s. (Czeremcha Municipal Cultural Centre Archives)

Domy kolejowe przy ul. Lipowej 5. Lata 70-te XX w. (Archiwum GOK Czeremcha)

Railway houses at 5 Lipowa Street - 1970s. (Czeremcha Municipal Cultural Centre Archive)

Domy kolejowe przy ul. Lipowej 7. Lata 70-te XX w. (Archiwum GOK Czeremcha)

Railway houses at 7 Lipowa Street - 1970s. (Czeremcha Municipal Cultural Centre Archive)

ARCHITEKTURA

#ALBUMDLACZEREMCHY

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

MUZEUM HISTORII POLSKI

PATRIOTYZM JUTRA

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra"

Materiał dostępny na licencji: Creative Commons Uznanie Autorstwa 4.0 (CC BY 4.0).

Partnerzy:

Koło Gospodyń Wiejskich w Czeremsze
Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Czeremsze
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czeremsze
Stowarzyszenie Miłośników Kultury Ludowej
Gmina Czeremcha

Organizator:
Gminny Ośrodek Kultury w Czeremsze

czeremcha

Drewniany dom kolejowy przy ul. 1 Maja 85. Takie budynki mieściły w sobie kilka mieszkań. Lata 70-te XX w. (Archiwum GOK Czeremcha)

A wooden railway house located at 85 1 Maja Street. Such buildings hosted several apartaments. 1970s. (Czeremcha Municipal Cultural Centre Archive)

Dom kolejowy widok współczesny. (fot. Ewa Borkowska)

A railway house - contemporary view. (Author: Ewa Borkowska)

Dom kolejowy widok współczesny.
Dom został odrestaurowany w 2025 roku
(fot. Ewa Borkowska)

Contemporary view of a railway house
which was renovated in 2025.
(Author: Ewa Borkowska)

Dom kolejowy przy ul. Lipowej 1. Lata 70-te XX w. (Archiwum GOK Czeremcha)

A railway house at 1 Lipowa Street. 1970s. (Czeremcha Municipal Cultural Centre Archive)

ARCHITEKTURA

#ALBUMDLACZEREMCHY

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

MUZEUM HISTORII POLSKI

PATRIOTYZM JUTRA

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra"

Materiał dostępny na licencji: Creative Commons Uznanie Autorstwa 4.0 (CC BY 4.0).

Partnerzy:

Koło Gospodyń Wiejskich w Czeremsze
Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Czeremsze
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czeremsze
Stowarzyszenie Miłośników Kultury Ludowej
Gmina Czeremcha

Organizator:
Gminny Ośrodek Kultury w Czeremsze

czeremcha

W tle za Kolejową Orkiestrą Dętą widać fragment wejścia do Świetlicy przy Nasycalni Podkładów. Zakład został zbudowany w latach 1938–1939 i funkcjonuje do dziś. (Archiwum GOK Czeremcha)

In the background, behind the brass band, a fragment of entrance to the workers' community centre at the Railway Sleeper Impregnation Plant building is visible. The factory was built in the years from 1938 to 1939 and is still functioning. (Czeremcha Municipal Cultural Centre Archive)

Budynek administracyjno-mieszkalny Nasycalni Podkładów przy ul. Fabrycznej 7. Lata 70-te XX w. (Prywatne archiwum Pana Mirosława Daniluka)

The administrative and residential building of the Railway Sleeper Impregnation facility at 7 Fabryczna Street. 1970s. (Mirosław Daniluk's private archive)

Bloki mieszkalne na ulicy Fabrycznej, przy Nasycalni Podkładów. Budynki zachowały się i służą mieszkańcom do dziś. (Archiwum Gminy Czeremcha)

Blocks of flats at Fabryczna Street, next to the Railway Sleeper Impregnation Plant. The buildings still exist and are inhabited today. (Czeremcha Municipality Archive)

Strażnica OSP przy ul. Bocznej 14, oddana do użytku w 1986 roku. Budynek funkcjonuje do dziś. (Archiwum Gminy Czeremcha)

The volunteer fire brigade building at 14 Boczna Street, put into service in 1986. Functioning to the day. (Czeremcha Municipality Archive)

ARCHITEKTURA

#ALBUMDLACZEREMCHY

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

MUZEUM HISTORII POLSKI

PATRIOTYZM JUTRA

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra"

Materiał dostępny na licencji: Creative Commons Uznanie Autorstwa 4.0 (CC BY 4.0).

Partnerzy:

Koło Gospodyń Wiejskich w Czeremsze
Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Czeremsze
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czeremsze
Stowarzyszenie Miłośników Kultury Ludowej
Gmina Czeremcha

Organizator:
Gminny Ośrodek Kultury w Czeremsze

czeremcha

Współczesne zdjęcie stacji paliwa w Czeremsze-Wsi. (fot. Ewa Borkowska)

A contemporary photo of the petrol station in Czeremcha-Wieś. (Author: Ewa Borkowska)

Zdjęcie pochodu pierwszomajowego z 1979 roku. W tle udało się uchwycić wiadukt kolejowy łączący ul. 1 Maja z dworcem kolejowym, widoczny w pełnej okazałości. Wiadukt służy mieszkańcom do dziś.
(Archiwum GOK Czeremcha)

The 1st May street parade of 1979. In the background the railway footbridge connecting 1 Maja Street with the railway station, visible in all its glory. The overpass is still in use today.
(Czeremcha Municipal Cultural Centre Archive)

Fotografia stacji paliw z 1992 roku. Obiekt został wybudowany z inicjatywy Bazylego Piwnika. Budynek stanowi wyjątek w prezentowanym zbiorze. Stacja znajduje się około 500 m od Czeremchy, w miejscowości Czeremcha-Wieś i od lat służy mieszkańcom miejscowości. Jej metamorfoza, dobrze obrazuje zmiany zachodzące w lokalnej przestrzeni w wyniku współczesnych trendów.
(Prywatne archiwum Pana Jana Gabryszuka)

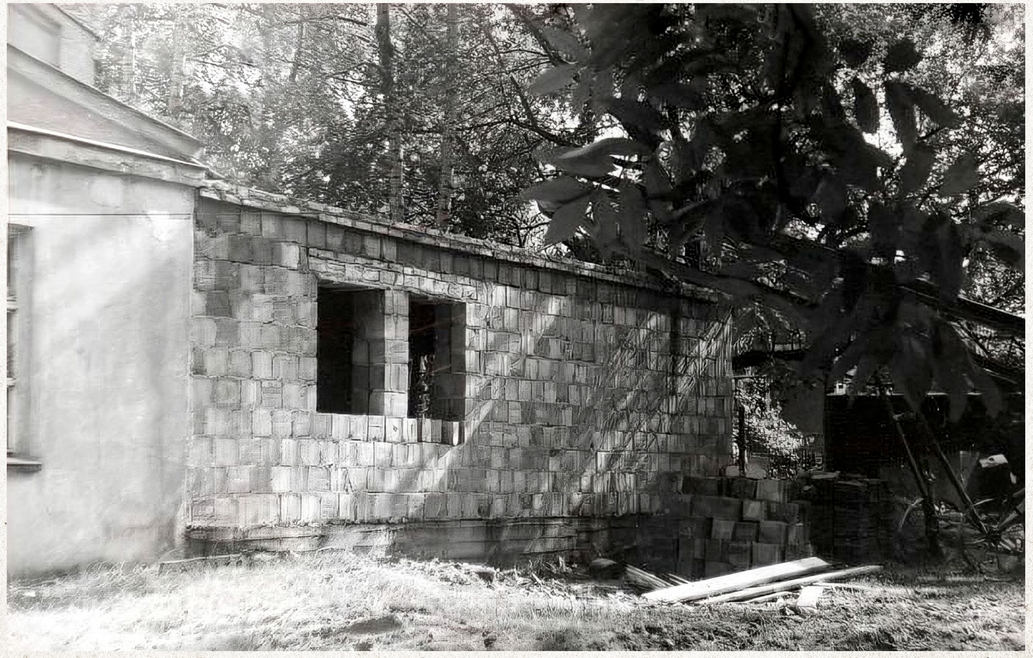
The petrol station. The building is an exception in the album - the photograph was taken in 1992. The facility was built on the initiative of Bazyli Piwnik. The station is located 500 metres from Czeremcha town, in Czeremcha-Wieś and it has served the inhabitants of Czeremcha for years. Additionally its metamorphosis illustrates the changes taking place in the local space as a result of contemporary trends.
(Jan Gabryszuk's private archive)

Dobudowa biblioteki do budynku Klubu Kultury Kolejarz. Rok 1984.
(Archiwum GOK Czeremcha)

The construction of the library adjacent to Kolejarz Railway workers' Cultural Club building. Year1984.
(Czeremcha Municipal Cultural Centre Archive)

ARCHITEKTURA

#ALBUMDLACZEREMCHY

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

MUZEUM HISTORII POLSKI

PATRIOTYZM JUTRA

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra"

Materiał dostępny na licencji: Creative Commons Uznanie Autorstwa 4.0 (CC BY 4.0).

Partnerzy:

Koło Gospodyń Wiejskich w Czeremsze
Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Czeremsze
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czeremsze
Stowarzyszenie Miłośników Kultury Ludowej
Gmina Czeremcha

Organizator:
Gminny Ośrodek Kultury w Czeremsze

czeremcha